

Arbeta vidare i skolan

Det finns en mängd aktiviteter som kan göras i skolan för att bearbeta elevernas upplevelser och upptäckter från besöket på Hjälmö. Här följer några exempel på aktiviteter som hjälper eleverna att bearbeta innehåll kopplat till aktuella kursplaner för åk 4–6. Välj lämpliga aktiviteter tillsammans med eleverna och nivåanpassa utifrån elevernas förutsättningar.

Växter på Hjälmö (biologi)

Låt eleverna välja en eller flera växter som de lärde känna på besöket. Gör ett fördjupande arbete kring växten eller växterna.

- Sortera och kategorisera växten. Använd bestämningsnycklar, fälthandböcker och andra källor för att ta reda på mer. Leta på internet efter mer fakta och bilder.
- Sammanfatta det viktigaste: namn, var den växer, när den blommar och något annat som kan vara intressant att veta.
- Presentera växten, med hjälp av bilder, illustrationer och text för att göra det tydligt.
- Samla alla växter från besöket och presentera dem i form av en väggutställning.

Hållbart jordbruk – hur funkar det? (biologi/geografi)

Lantbruket på Hjälmö är ett småskaligt skärgårdsjordbruk vars syfte är att bidra till naturvård, hållbar utveckling och biologisk mångfald.

Utgå från det eleverna fick lära sig på besöket och det som finns sammanfattat i häftet och gör en uppställning av hur bonden samarbetar med djur och växter för att bidra till hållbar utveckling. Välj en sak i taget och diskutera tillsammans med eleverna.

- Vad gör bonden för att bidra till hållbar utveckling?
- Hur kan djuren bidra till hållbar utveckling?
- Vad kan växter och insekter göra?

Exempel:

Vad gör bonden? (Slår gräset.)

Varför? (För att få foder till djuren.)

På vilket sätt bidrar det till hållbar utveckling? (Det gör att marken blir öppen och då blir det fler insekter och växter där.)

Två bilder av biologisk mångfald (bild/biologi)

Biologisk mångfald handlar om att det finns många olika typer av växter och djur på en plats. Det är bra med biologisk mångfald eftersom det skapar en mer levande miljö som mår bättre.

1. Låt eleverna göra en tvådelad bild (t.ex. på ett liggande A3 papper).
2. På den ena sidan ska eleven rita in ett lantbruk som har stor biologisk mångfald (odlingar, växter, blommor, djur, insekter m.m.).
3. På den andra sidan av bilden ritar de samma lantbruk, men där den biologiska mångfalden är mycket mindre (färre djur, växter).
4. Be dem berätta och förklara hur de tänkte när de ritade sina bilder. Låt dem skriva en bildtext till de två bilderna som sammanfattar. Sätt fast bildtexten vid varje bild.
5. Låt eleverna presentera och jämföra sina bilder och diskutera hur de tänkte när de gjorde sina bilder.

Ett år på gården (svenska/biologi)

Använd intrycken och lärdomarna från besöket och koppla det till texten i häftet som handlar om året på Hjälmö.

Be eleverna skriva en berättelse som om de själva bodde och drev lantbruket på gården. Vad gör de vid de olika årstiderna? Uppmana dem att göra berättelsen lite personlig och att de väljer några saker som finns med i häftet och några saker som de själva skulle göra.

Ett alternativ är att utforma det som en intervju i en tidning där de besvarar några av följande frågor:

Berätta hur det är att bo på gården?

Vad är det roligaste du vet att göra?

Berätta kort om något du gör vid de olika årstiderna (vår, sommar, höst och vinter). Vilken årstid gillar du bäst?

Berätta om något du gör för att djuren ska må bra. Vad tycker du är den viktigaste uppgift du har som bonde?

Så här blir du en naturhjärte – en lathund (biologi/svenska)

Det är många som vill bli naturhjärter. Men det är också många som inte vet vad man kan göra för att bli det. Gör en lathund som visar hur man ska göra för att bli en naturhjärte.

1. Be eleverna att skriva en lista med praktiska tips (en lathund) på vad man kan göra för att bli en naturhjärte. Rubriker som kan användas är: Det här kan du göra! (t.ex. Lär dig vilka växter som finns på ången) Därför är det bra. (t.ex. Den som vet mycket om de växter som behövs i naturen kan lära andra att ta hand om naturen.)
2. Utgå från de saker som tas upp i häftet och diskussioner från besöket.
3. Kombinera olika saker som leder till hållbar utveckling, biologisk mångfald och bevarande av känsliga ekosystem.
4. Låt eleverna testa lathundarna på varandra. Jämför och diskutera. Sätt upp lathundarna på platser där andra elever kan läsa och lära sig.

Min dag på Hjälmö – en serie i sex rutor (svenska/bild)

Låt eleverna sammanfatta sitt besök på Hjälmö i en serie. Serien hjälper eleverna att välja ut några delar som de tyckte hade störst betydelse.

1. Diskutera och prata om vad serien kan innehålla innan ni sätter igång och ritar. Låt eleverna fundera och diskutera tillsammans vad en serie skulle kunna innehålla.
Det kan det vara bra att utgå från några punkter som kan styra vad de tar upp i sin serie. Något roligt jag gjorde? Något jag lärde mig. Något spännande/intressant/obehagligt. Bästa minnet. Osv.
2. Dela upp ett papper i sex rutor (t.ex. ett A3-papper) och be eleverna fundera på vad de vill ha med i sin serie.
3. Be dem göra enkla skisser först och bestämma vad de vill skriva till varje bild.
4. Gör justeringar och se till att både text och bild får plats i varje ruta.
5. Färglägg och gör ut bilder och texter i serien.
6. Presentera och förklara serien för klasskamraterna.

Reklamaffischen (svenska/bild)

Be eleverna att välja ett djur eller en växt från besöket som de vill göra reklamaffisch om. Affischen ska få människor att förstå att just den här växten/det här djuret måste respekteras och få leva i fred. Eller gör en reklamaffisch som lyfter fram gården och arbetet där.

Använd foto eller egen illustration. Skriv en kort text som får folk att förstå att det är ett viktigt budskap. Använd färger och symboler som förstärker budskapet.

Texter på många olika sätt (svenska)

Besöket är ett utmärkt tillfälle att arbeta vidare med språkutvecklande uppgifter. Ett förslag är att utgå från grunderna i genrepdagogen. Det är en metod som låter eleverna arbeta med olika typer av texter på ett systematiskt sätt.

Kortfattat handlar det om att 1. bygga upp kunskaper i ämnet, 2. studera olika texter inom genren för att få förebilder, 3. skriva en gemensam text – modellera, 4. skriva egna texter.

De genrer man brukar arbeta med är: återgivande texter, berättande texter, beskrivande texter, instruerande texter, argumenterande texter. Det är en utmärkt metod för elever med språksvårigheter samt elever med svenska som andraspråk.

Här är några förslag på teman att arbeta vidare med.

Återgivande text. Berätta om besöket. Vad gjorde du? Vad lärde du dig och vad tyckte du om det?

Berättande text. Skriv en berättelse om något djur eller någon växt från besöket. Mitt liv som ... Välj ett djur/ en växt från besöket (till exempel lamm, smörblomma, vallhund). Skriv om en händelserik dag, som om du vore djuret/växten.

Beskrivande text. Arbeta med att skapa en faktatext kring något djur eller någon växt, till exempel någon ängsblomma. Kombinera text med rubriker, bilder osv.

Instruerande text. Berätta för någon hur de ska göra för att ta hand om skärgården. Gör en lista med punkter. Vad kan man göra för att bidra till en hållbar utveckling?

Argumenterande text. Varför ska man arbeta för naturvård? Låt humlan hålla ett tal där den berättar varför just den är så viktig för biologisk mångfald. Skriv en skylt och uppmana folk att inte skräpa ner.

Hjälmo – arbeta med kartan (geografi)

Låt besöket bli en utgångspunkt för att arbeta med kartan på olika sätt. Här är några förslag på kartuppgifter.

- Gå in på Google maps och sök reda på HJÄLMÖ. Zooma in och orientera dig på ön. Var landsteg ni? Var ligger gården? Var gick ni när ni var där?
- Slå på satellitbilden och skriv ut den. Skriv även ut översiktskartan från häftet.
- Jämför nu satellitbilden med bilden från häftet.
- Använd översiktskartan och rita in de olika naturtyperna i den med hjälp av satellitkartan från Hjälmo. Skugga och markera följande naturområden: skog, ångar/åkrar, berghällar, gården, andra områden.
- Markera även de områden ni besökte. Skriv kort vad ni gjorde vid de olika platserna.
- Återgå till satellitkartan och zooma ut. Beskriv hur det ser ut där Hjälmo ligger. Vad är speciellt, typiskt för skärgården här?
- Vilka fördelar och nackdelar finns det att bo i skärgården enligt dig?